

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Fagseminar om kapitalkrav og endringer i kapitalkravsregelverket

Finanstilsynet
Fagseminar 6. juni 2024

Program

10:00–10:15 Innledning v/Anders Hole

10:15–11:00 Kredittrisiko v/Inga Baadshaug Eide og Håkon Rysst Heilmann

11:00–11:15 Operasjonell risiko v/Håkon Rysst Heilmann

11:15–11:35 Markedsrisiko og CVA-risiko v/Frode Holmeide

11:35–12:00 Makrotilsynsvirkemidler og nasjonale valg
v/Inga Baadshaug Eide og Håkon Rysst Heilmann

12:00–12:30 Oppsummering v/Per Mathis Kongsrud

Nye kapitalkrav

- CRR3 markerer siste del av finanskrisereformene.
- Finansdepartementet legger opp til at reglene skal tre i kraft fra 1. januar 2025.
- Finanstilsynets forslag ble oversendt Finansdepartementet 3. juni.

Utvikling av kapitalkrav

Baselkomiteen

- Utvikler internasjonale standarder for kapitalkrav

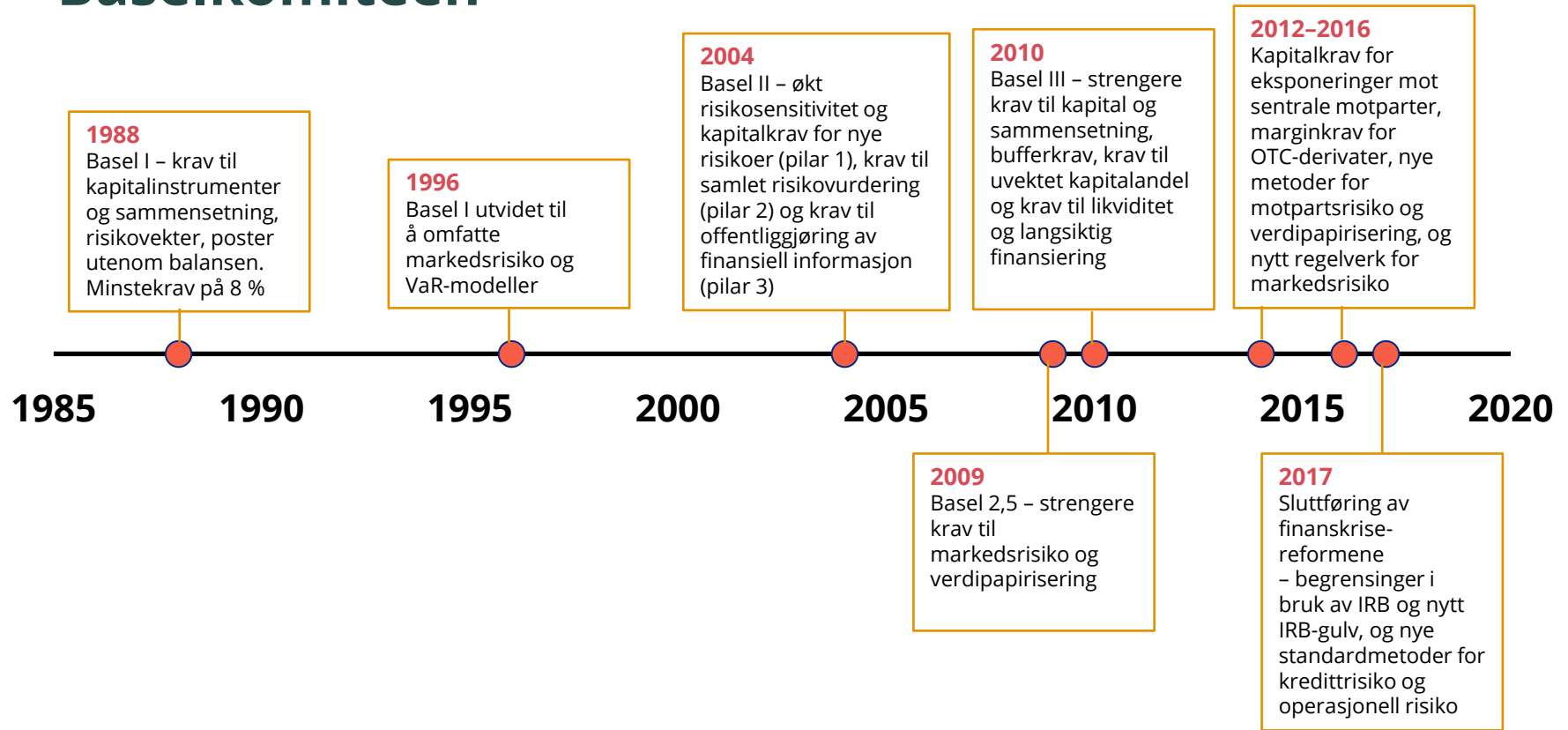
EU

- Gjennomfører Baselstandardene i form av direktiver og forordninger
- EBA utarbeider forslag til utfyllende regler og fastsetter retningslinjer

Norge

- Gjennomfører EUs regelverk som en del av EØS-forpliktelsene
- Finanstilsynet er representert i EBAs tilsynsstyre og deltar i arbeidsgrupper

Baselkomiteen

Endringer i norsk regelverk

CRD4/CRR (2013–2016)

- Skjerpede krav til kapital og sammensetning
- Bufferkrav
- Uvektet kjernekapitalandel og krav til buffer
- Systemviktige banker
- Krav til likviditet og langsiktig finansiering

Felleseuropeiske regler (2019)

- Basel I-gulvet opphevet og innføring av støttefaktor for SMB
- Systemrisikobufferen økes til 4,5 pst.
- Risikovektgulv for IRB-bankene

CRD5/CRR2 (2022)

- Krav til uvektet kjernekapitalbuffer opphevet
- Utvidelse av støttefaktor for SMB og innføring av støttefaktor for infrastruktur
- Pilar 2 kan oppfylles med mindre andel ren kjernekapital

Endringer i kapitalkravsforordningen

IRB

- Begrensninger i bruk av IRB
- Nytt IRB-gulv

Standardmetoder

- Større endringer for kredittrisiko, CVA-risiko og markedsrisiko

Rapportering

- Endringer i myndighetsrapportering (Corep)
- Endringer i pilar 3-rapporteringen

Kapitalkrav

Risikovektede kapitalkrav (CRR artikkel 92)

- Minstekrav til kapitaldekning:
  - ren kjernekapital (4,5 prosent)
  - kjernekapital (6 prosent)
  - ansvarlig kapital (8 prosent)
- Beregningsgrunnlaget er risikovektet eksponering (RWA) mot
  - kredittrisiko
  - operasjonell risiko
  - markedsrisiko
  - CVA-risiko (svakket kredittverdighet hos motpart)
- *CRR3 gjeninnfører gulv for beregnings-grunnlag med internmodeller*
- Krav til kapitalbuffer og foretaksspesifikke kapitalkrav (pilar 2) kommer i tillegg – regulert i CRD
- For norske banker utgjør kredittrisiko om lag 90 prosent av beregningsgrunnlaget; operasjonell risiko utgjør om lag 10 prosent
- CRR3 innebærer endrede beregningsmetoder for alle risikotyper:
  - redusert kreditt- og operasjonell risiko for de fleste norske banker
  - økt markeds- og CVA-risiko
- Fullharmoniseringsprinsippet med nasjonalt handlingsrom knyttet til risiko i eiendomsmarkedene videreføres

Beregningsmetoder

(Relevante CRR-artikler)

Kreditt- og motpartsrisiko:

- Standardmetode (111-141)
- Interne risikomodeller (IRB) (krever tillatelse fra Finanstilsynet) (142-191)
- Motpartsrisiko (engasjementsbeløp):
  - Opprinnelig engasjementsmetode (OEM) (282)
  - Forenklet versjon av standardmetode (281)
  - Standardmetode (SA-CCR) (274-280f)
  - Interne risikomodeller (IMM) (krever tillatelse fra Finanstilsynet) (283-294)

Operasjonell risiko:

- Ny standardmetode (311a – 323)
- ~~Basismetode.~~
- ~~Sjablongmetode.~~
- ~~Alternativ sjablongmetode (krever tillatelse fra Finanstilsynet).~~
- ~~Avansert metode (krever tillatelse fra Finanstilsynet).~~

Markedsrisiko:

- Alternativ standardmetode (325d-325ay)
- Alternativ internmodell-metode (krever tillatelse fra Finanstilsynet) (325az-325bp)
- Forenklet standardmetode (326-361)
- ~~Interne risikomodeller (VaR) (krever tillatelse fra Finanstilsynet)~~

CVA-risiko:

- Standardmetode (384)
- Avansert metode (påkrevet ved IMM-tillatelse) (383)
- Forenklet metode (krever tillatelse) (385)

Kapitalkravsgulv («output floor»)

- Beregningsgrunnlaget for kapitalkrav med internmodeller kan ikke være lavere enn 72,5 prosent av grunnlaget beregnet med standardmetoder.
- Gulvet fases inn gradvis fra 50 prosent i 2025 til 72,5 prosent i 2030.
- Nasjonale valg
  - Datterforetak kan unntas fra gulvkravet dersom det er oppfylt på øverste konsolideringsnivå nasjonalt.
  - Lavere risikovekter enn standardmetodevektene for boliglån kan benyttes i en overgangsperiode.
- Finanstilsynets vurdering
  - Risiko må måles forsvarlig og dekkes av tilstrekkelig kapital *på alle nivåer*.
  - Det er ikke behov for lempeligere risikovekting av boliglån i overgangsfasen.

Golv

Det er godt å ha
eige golv.
Skolv
det, eller leid det
under deg?
Dansar gjer
ikkje eg,
men eg gjeng då
att og fram
og held på med
mitt.
Eg er sint
stundom,
sint,
og trør tungt,
det må vera noko
ungt
i meg enno,
ungt,
ein villhest som
i taumane rin.
Og stundom kling det
i golv,
so det skranglar
i skåp og kamin.

Olav H. Hauge

Kredittrisiko

Beregningsgrunnlag for kredittrisiko

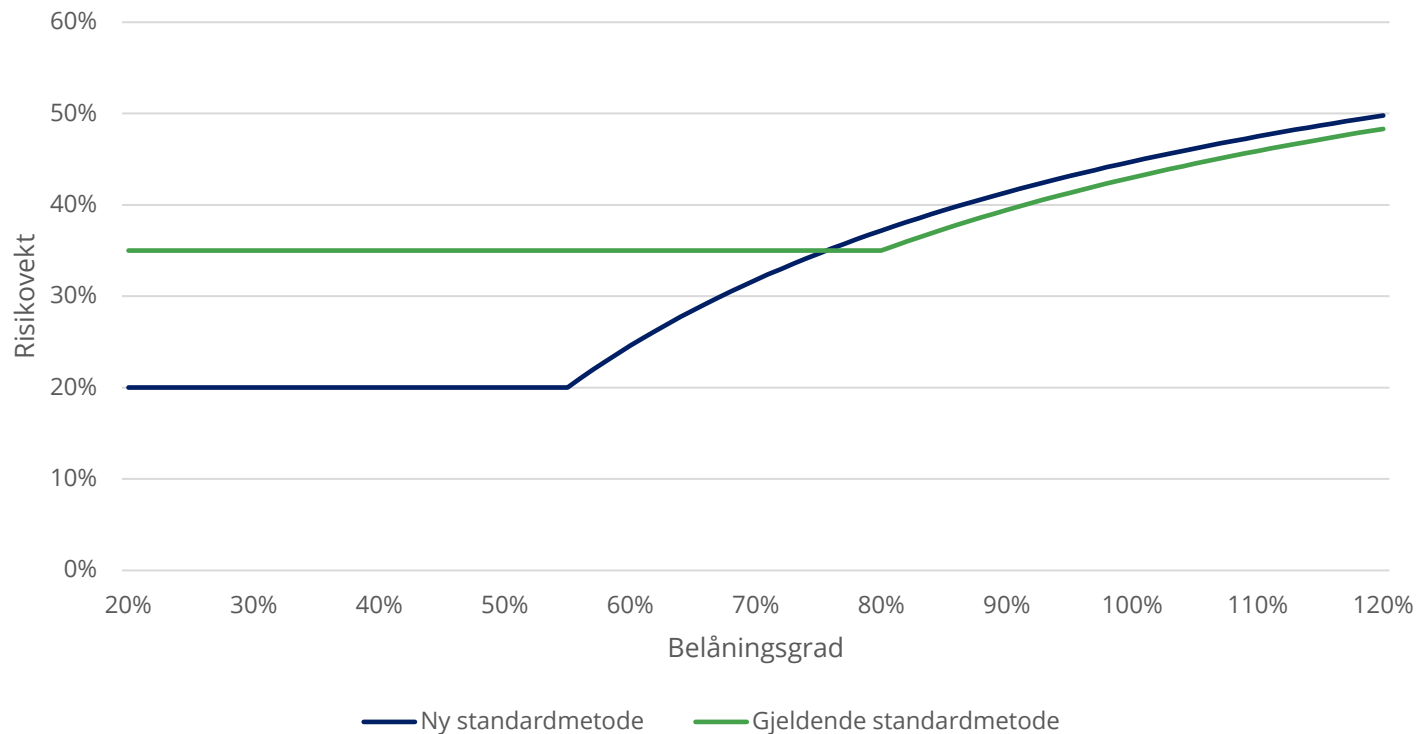
- Hvert enkelt utlån risikovektes
  - Standardmetoden: sjablongvekter etter engasjementstype
    - mer risikofølsom med CRR3
  - IRB-metoden: risikovekten beregnes ut fra bankenes estimater for misligholds-sannsynlighet og tapsgrad (PD og LGD)
    - CRR3 innebærer begrenset bruk, parametergulv og endringer i risikovektformelen
- Engasjementsbeløpet som risikovektes (EAD) er balanseført eng. (trukket lån) pluss utenombalanseposter (garantier, ubrukte kredittrammer, lånetilsagn) x konverteringsfaktor (KF)
  - CRR3 innebærer mer finkornede KF-satser og begrenset bruk av egne estimater (IRB)
- Støttefaktorer (SMB, infrastruktur) brukes for å stimulere utlån til ulike formål – ikke risikobasert.

Ny standardmetode for kredittrisiko: Boliglån

- Risikovekten reduseres fra 35 prosent til 20 prosent
- Grensen for belåningsgrad reduseres fra 80 prosent til 55 prosent
- Gjennomsnittlig risikovekt for norske institusjoner reduseres fra ca. 39 prosent til ca. 27 prosent (anslag)
- Egne satser, avhengig av belåningsgrad, gjelder for inntektsgenererende boligeiendom (IPRE)
- Finanstilsynets anslag tilsier gjennomsnittlig økning i ren kjernekapitaldekning på 2 pp. (median 2,5 pp.)

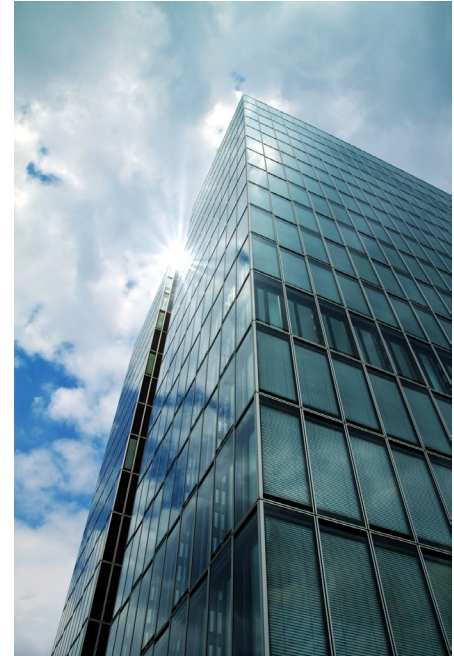

Ny standardmetode for kredittrisiko: Boliglån

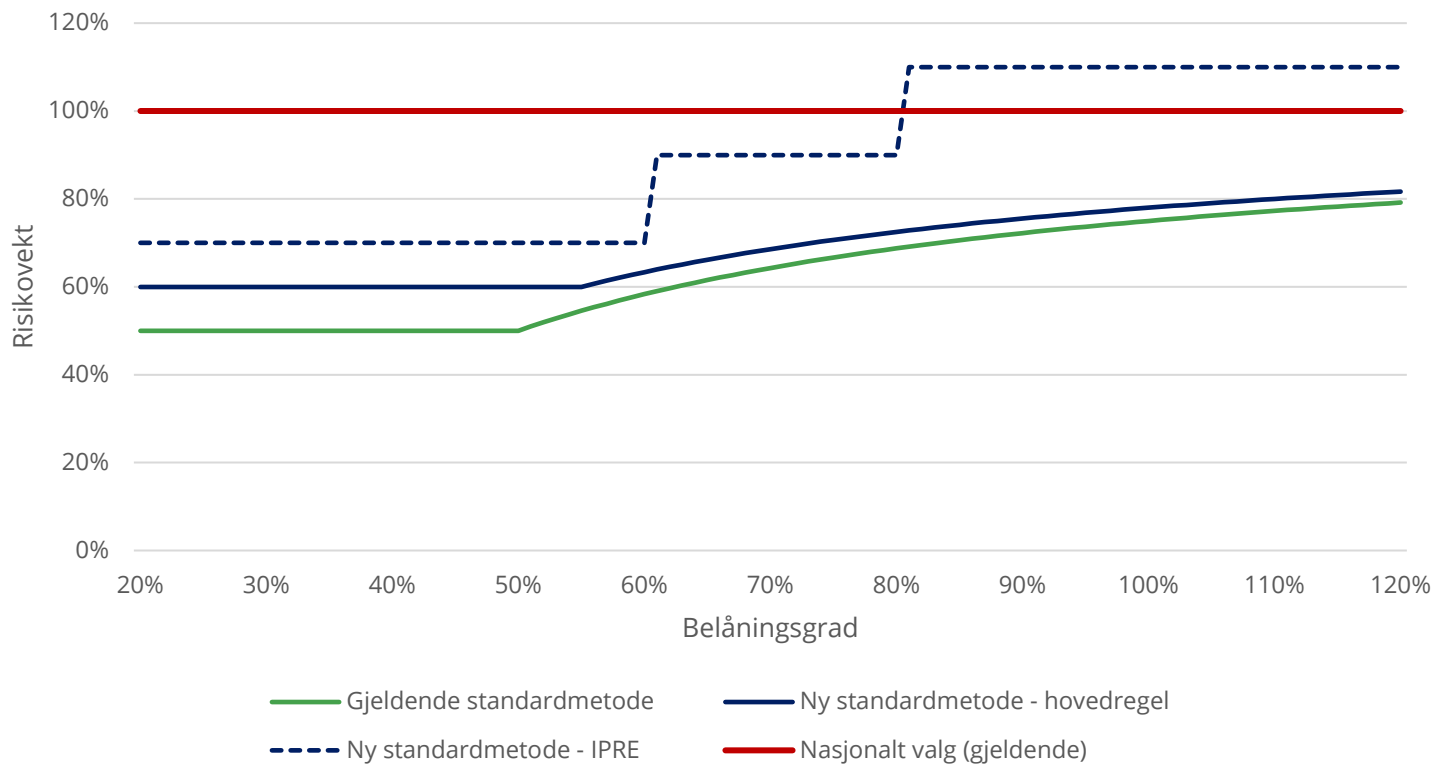
Ny standardmetode: Lån sikret i næringseiendom

- Hovedregel: Risikovekten øker fra 50 prosent til 60 prosent.
- Grensen for belåningsgrad øker fra 50 prosent til 55 prosent.
- Inntektsgenererende boligeiendom (IPRE) skal ha risikovekt 70, 90 eller 110 prosent, avhengig av belåningsgrad.
  - Kan behandles etter hovedregel om myndighetene har dokumentert lave tap.
  - Finanstilsynet foreslår at alle lån sikret med pant i næringseiendom, skal benytte disse vektene.

Ny standardmetode for kredittrisiko: Lån sikret i næringseiendom

Kjøp, utvikling og oppføring av fast eiendom (ADC)

- Introduksjon av egen kategori for kjøp, utvikling og oppføring av fast eiendom (ADC). Slike eksponeringer er i dag omfattet av en mer generell høyrisikobestemmelse.
- ADC-eksponeringer skal i utgangspunktet ha risikovekt på 150 prosent.
- Lavere risikovekt (100 prosent) kan benyttes dersom det foreligger et visst forhåndssalg eller en viss egenkapitalandel.
- EBA skal definere sentrale begreper, og har publisert utkast:
  - 50 prosent forhåndssalg med 10 prosent innskudd
  - 35 prosent egenkapitalandel
  - 50 prosent inngåtte leiekontrakter med innskudd tilsvarende tre måneders leie

Andre endringer i standardmetoden

- Massemarked:
  - Ytterligere inndeling, mulighet for risikovekt på 45 prosent for såkalte transaktøreksponeeringer
  - EBA skal konkretisere når en eksponering kan anses å være «en av et betydelig antall eksponeringer med tilsvarende kjennetegn»
- Justerte risikovekter:
  - Spesialiserte utlån
  - Eksponeringer mot andre institusjoner
  - Eksponeringer mot foretak
  - Egenkapitaleksponeringer
- Nye konverteringsfaktorer for poster utenfor balansen
  - Mer finmasket inndeling
  - EBA har sendt utfyllende bestemmelser på høring

Verdsettelse av eiendom

- Verdien skal hensynta at markedsprisen kan være vesentlig overvurdert.
- Ved re-verdsetting kan ikke ny verdi overstige gjennomsnittsverdien over de siste seks årene for boligeiendom eller over de siste åtte årene for næringseiendom.
- Det er gitt overgangsregel som gjør at det ikke er behov for å re-verdsette alle sikkerheter når CRR3 gjennomføres, men alle verdsettinger og re-verdsettinger etter virkningstidspunktet må være i tråd med nye regler.
- Finanstilsynet har foreslått at gjeldende verdivurderingsprinsipper videreføres for verdsetting av pantelån som inngår i sikkerhetsmassen i OMF (nasjonalt valg).
- Gjelder uavhengig av metode for kredittrisikoberegning (SA, IRB).

IRB-metoden

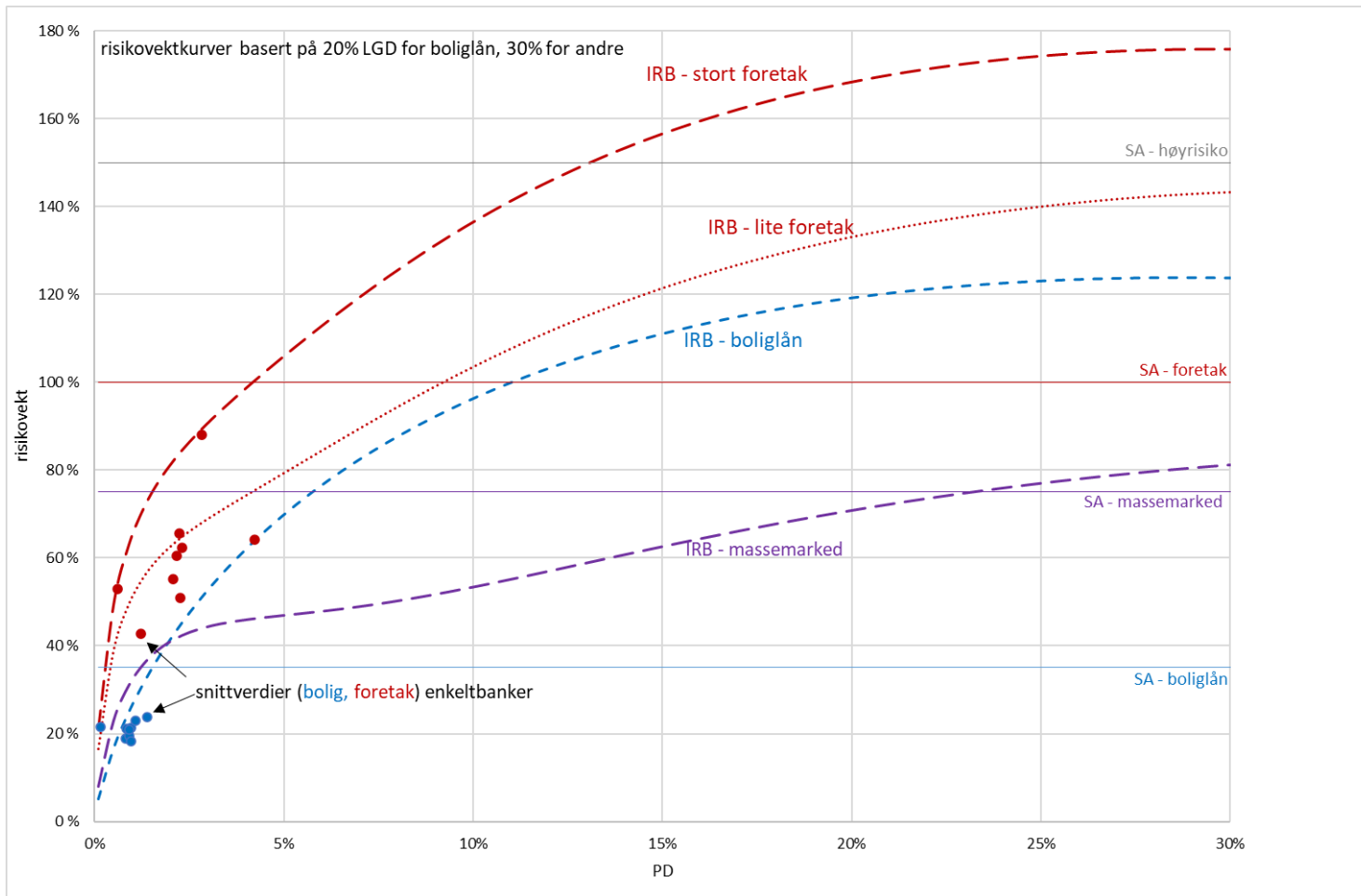
- Kapitalkravet for hvert utlån skal dekke uventede tap med høyt konfidensnivå (dvs. svært liten sannsynlighet for at tapene overstiger dette nivået).
- Beregningen av uventet tap er basert på en stilisert modell der kundens betalingsevne avhenger av én individuell og én systematisk risikofaktor.
  - individuell risiko forutsettes diversifisert bort

$$\left[\underbrace{F\left(\frac{F^{-1}(PD) + \rho F^{-1}(0,999)}{\sqrt{1 - \rho^2}}\right)}_{\text{betinget misligholds-}} - \underbrace{PD}_{\substack{\text{fradrag for} \\ \text{forventet tap}}} \right] \times LGD \times (Beløp_{bal} + KF \times Beløp_{ubal}) \times \text{justeringer}$$

$F(\ )$ er kumulativ sannsynlighetsfordeling for standard normalfordeling

Parametere: *langsiktig* misligholdssannsynlighet (**PD**), tapsgrad gitt mislighold (**LG**D) *i nedgangstid*, konverteringsfaktor (**KF**) for poster utenom balansen og samvariasjon (korrelasjon, **ρ**) med systematisk risiko

PD, LGD og KF estimeres, ρ er regulatorisk fastsatt.

Krav til IRB-metoden

- Regelverket stiller omfattende krav til bankenes datagrunnlag og metoder for estimering og validering av risikoparameterne PD og LGD.
- IRB-systemet og estimatene for PD, LGD mv. skal spille en sentral rolle i bankenes kredittprosesser, engasjementsoppfølging, risikostyring og kapital- og lønnsomhetsberegninger.
- Norske bankers datagrunnlag stammer hovedsakelig fra gode tider i norsk økonomi, og det er usikkert om modellestimatene og risikovektene i tilstrekkelig grad fanger opp langsiktig risiko i bankenes utlånsporteføljer.
- Kommisjonsforordninger utfyller CRR på enkeltområder. EBA gir retningslinjer. Rundskriv 3/2021 redegjør for Finanstilsynets praktisering av regelverket.

CRR3 – endring i bruk av IRB

- Mer finkornet kategorisering av eksponeringer.
- IRB-metoden kreves ikke lenger brukt for hele utlånsporteføljen.
  - Dersom IRB-metoden brukes for en (under)kategori av eksponeringer, skal den brukes for alle eksponeringer i (under)kategorien.
  - Bankene må dokumentere at standardmetoden ikke brukes for å redusere kapitalkrav.
  - Ikke søknadsplikt for å gå over til standardmetode (eller «grunnleggende» IRB) i en overgangsperiode (kun varslingsplikt).
- «Avansert» IRB-metode (med egenestimert LGD og KF) tillates ikke for utlån til foretak med omsetning over 500 mill. euro eller til finansforetak.
- IRB-metoden tillates ikke lenger for egenkapitalposisjoner eller verdipapirfond.
- Nasjonalt valg om kategorisering av utlån til kunder med pant i mer enn fire eiendommer som foretak (i stedet for boliglån) – bør vurderes.

CRR3 – endring i risikoparametere og -vekting

- Økt minimumsnivå for PD fra 0,03 til 0,05 prosent («PD input floor»)
- Nye LGD-gulv på engasjementsnivå («LGD input floor»)
  - 5 prosent for boliglån uavhengig av belåningsgrad
    - erstatter gjeldende gulv for porteføljesnitt og kan økes nasjonalt
  - For øvrige utlån settes gulvet separat for sikret og usikret del, for eksempel
    - 25 prosent for usikret del av utlån til foretak
    - 10 prosent for andel sikret med pant i eiendom
- Reduserte LGD-nivåer under «grunnleggende» IRB
  - 40 prosent for usikret del (45 prosent nå)
  - 20 prosent for andel sikret med pant i eiendom (35 prosent nå)
- Skaleringsfaktor på 1,06 i risikovektformelen fjernes
  - risikovektene reduseres med 5,7 prosent
  - begrunnet med redusert usikkerhet som følge av gulv og begrenset bruk av IRB

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko i CRR3

Definisjonen videreføres

Operasjonell risiko er definert som risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser.

De viktigste endringene:

- Ny standardmetode for beregning av krav til kapital i pilar 1
- Formalisering av krav til operasjonell risikostyring
- Krav til tapsberegning for større foretak

Kapitalkrav for operasjonell risiko

Gjeldende metoder

Basismetoden - "BIA"

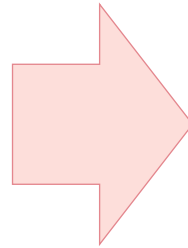
Gjennomsnittlig bruttoinntekt over 3 siste år multiplisert med en faktor (15 prosent)

Standardmetode - "STA" / "ASA"

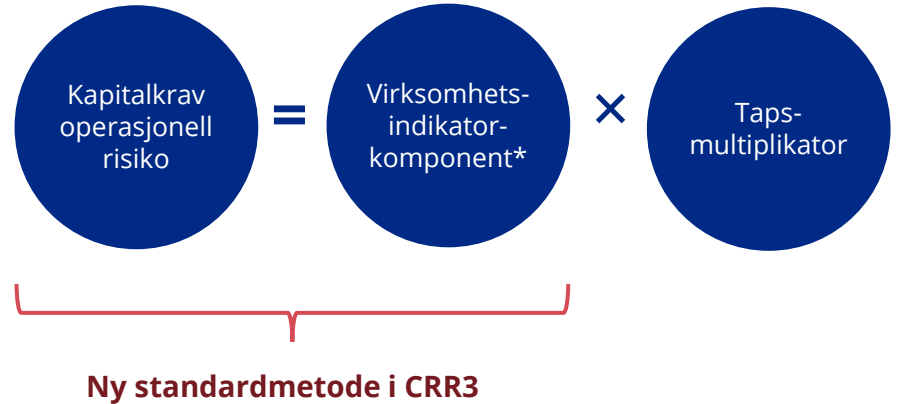
Gjennomsnittlig bruttoinntekt over 3 siste år, fordelt på inntil 8 forretningsområder, og multiplisert med en faktor (12-18 prosent)

Avansert metode - "AMA"

Interne modeller for estimering av forventede og uventede operasjonelle tap

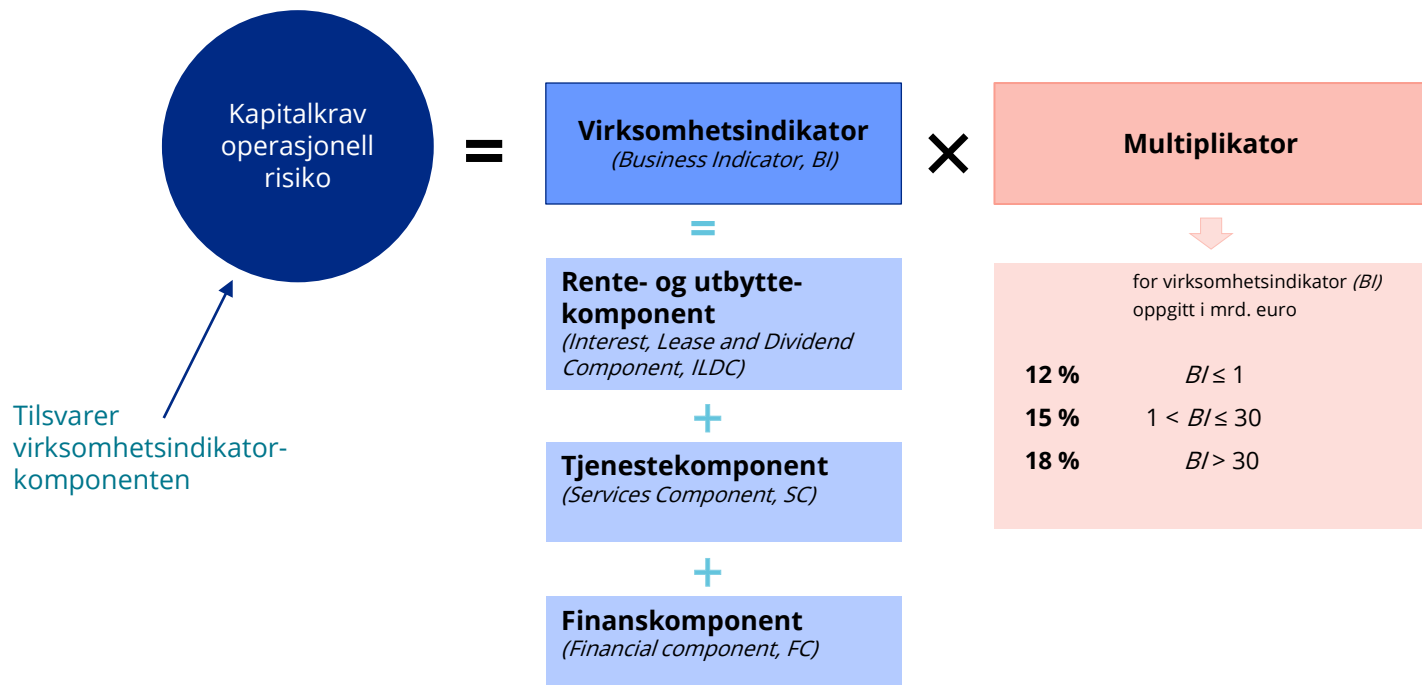

Ny standardmetode fra Basel

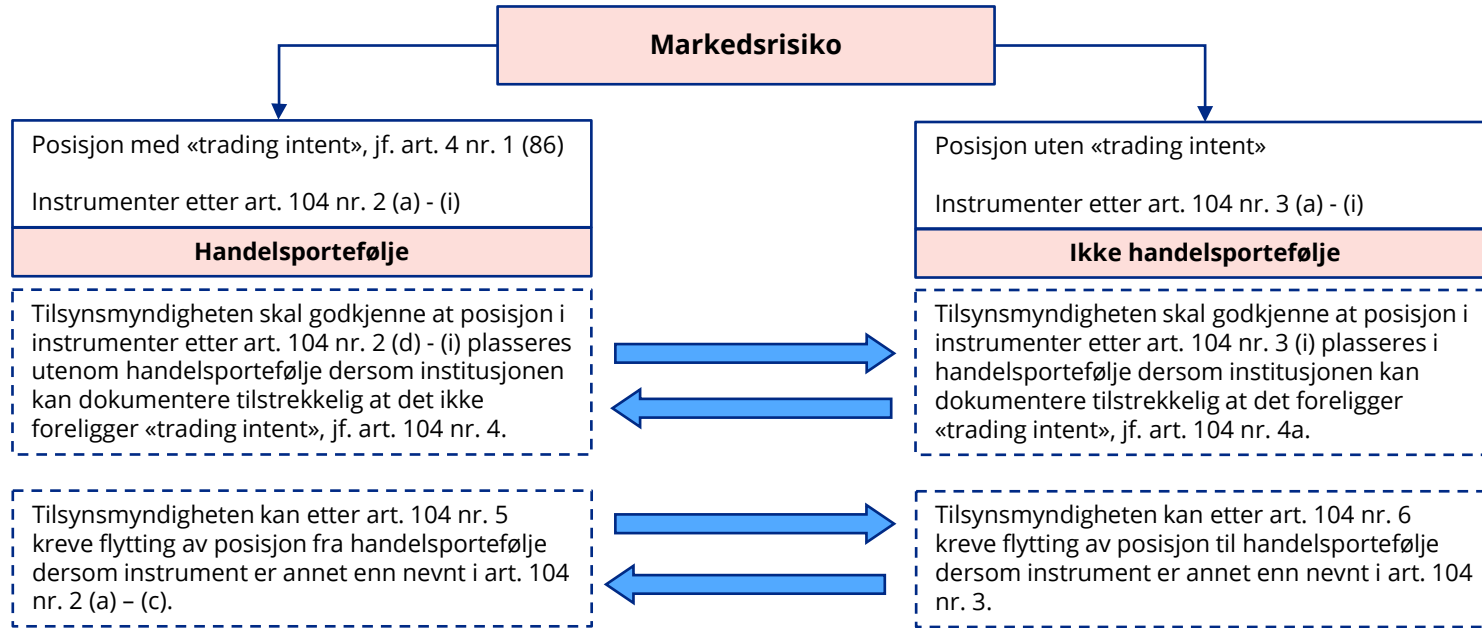
* Business Indicator Component, BIC

Kapitalkrav for operasjonell risiko i CRR3

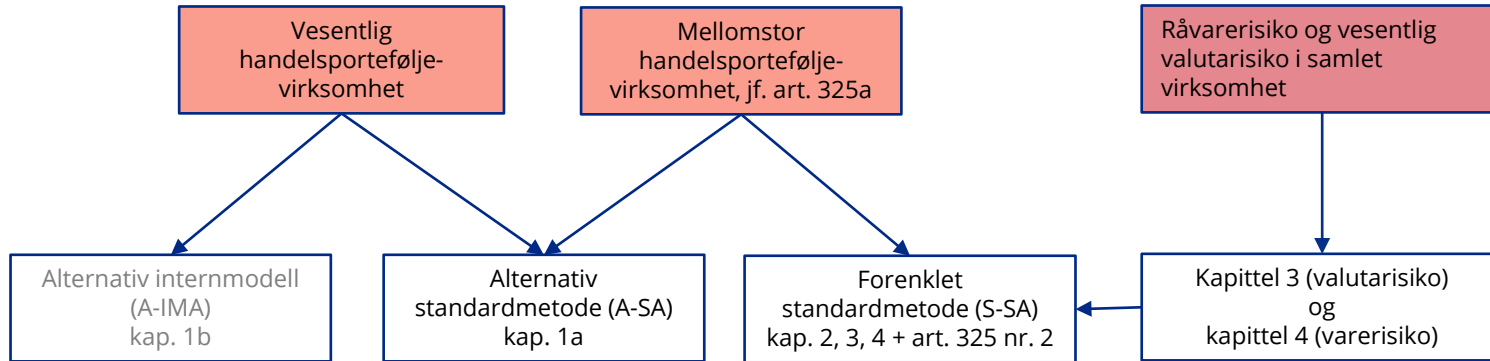
Markedsrisiko og CVA-risiko

Handelsportefølje vs. bankportefølje

Beregningsmetoder markedsrisiko etter CRR3

CRR del tre, tittel IV:
Kapitalkrav for markedsrisiko

Endringer i nye standardmetoder i CRR3

Alternativ standardmetode (kap. 1a)

Tre separate krav:

- Sensitivitetsbasert metode
- Konkursrisiko
- Residualrisikoer

Forenklet standardmetode (kap. 2, 3, 4 + art. 325 nr. 2)

To elementer:

- Standardmetode etter gjeldende regelverk
- Multiplikatorer for ulike risikotyper:
  - Aksjerisiko (3,5)
  - Gjelds- og andre renteinstrumenter (1,3)
  - Valutarisiko (1,2)
  - Varerisiko (1,9)

CVA-risiko

- CVA er en justering av markedsverdien for å ta hensyn til svekket kredittverdighet av derivatmotpart (art. 381).
- Jf. art. 382 skal CVA omfatte alle derivater som ikke handles i regulerte markeder, med unntak av kredittderivater som reduserer beregningsgrunnlaget. Gjelder altså såkalte OTC-derivater.
- Derivater med enkelte motparter kan unntas (art. 382 nr. 4) på gitte vilkår.
  - Konserninterne transaksjoner
  - Ikke-finansielle motparter
  - Motparter med risikovekt lik 0 %
- Klargjøring av hvilke verdipapirfinansieringstransaksjoner som er underlagt kapitalkrav for CVA-risiko (art. 382).
- Krav etter art. 382 nr. 4b om å rapportere til tilsynsmyndigheten hva kapitalkravet ville ha vært dersom motparter ikke hadde vært unntatt etter nr. 4.

Bakgrunn for nye metoder under CRR3

- CRR3 gjennomfører revidert Baselstandard om CVA-risiko fra 2020.
- Den reviderte standarden adresserer bl.a. følgende påpekte mangler i 2011-standardene:
  - Metodene er ikke tilstrekkelig risikosensitive.
  - Anerkjenner ikke CVA-modeller som institusjonene benytter for regnskapsformål.
  - Metodene fanger ikke markedsrisikoen som er en del av derivattransaksjoner.

>> Reviderte metoder skal gi et mer robust og risikosensitivt kapitalkrav for svekket kredittverdighet hos derivatmotparter.

Metoder for beregning av CVA

CRR art.	Gjeldende (CRR2)	Forventet (CRR3)
383	Avansert metode	Standardmetode
384	Standardmetode	Basismetode , hhv. fullversjon <u>eller</u> forenklet versjon
385	Opprinnelig eksponeringsmetode (art. 282) som alternativ metode («Basismetode»)	Forenklet metode

Makrotilsynsvirkemidler

"Denne forordning vil medføre at alle institusjoner følger samme regler i hele Unionen [...] Når det gjelder de særlige forholdene på eiendomsmarkedene, som er kjennetegnet av forskjeller i økonomisk utvikling og rettslige ulikheter som er spesifikke for de enkelte medlemsstatene [...] bør vedkommende myndigheter kunne fastsette høyere risikovekter eller strengere kriterier på grunnlag av misligholdserfaring og forventet markedsutvikling" (punkt 12 i fortalen til CRR)

Makrotilsynsvirkemidler

Nasjonale myndigheter

- skal minst årlig vurdere om standardmetodevektene for utlån sikret med pant i eiendom og minimumsnivået for LGD for boliglån er hensiktsmessige, og kan fastsette strengere krav av hensyn til finansiell stabilitet (artikkel 124 og 164)
  - I Norge anerkjennes ikke pant i næringseiendom, og det stilles strengere krav til belåningsgrad for fritidseiendom; minimumsnivået for gjennomsnittlig LGD for boliglån er økt fra 10 til 20 prosent.
- kan treffe tidsavgrensede tiltak dersom de identifiserer endringer i makro- eller systemrisiko som kan få alvorlige negative følger for finanssystemet (artikkel 458)
  - I Norge er det fastsatt minimumsnivåer for gjennomsnittlig risikovekt beregnet med IRB for utlån med sikkerhet i bolig- eller næringseiendom (hhv. 20 og 35 prosent).
- Videreføres i CRR3, men minimumsnivåene i art. 124 og 164 endres.

Risikofaktorer

- høye gjeldsnivåer i husholdningene, både som andel av BNP og disponibel inntekt, og historisk og sammenlignet med andre land
- ujevn gjeldsfordeling med stor sårbarhet for enkelte grupper av husholdninger
- sterk vekst i boligpriser relativt til disponibel inntekt
- sterk prisvekst i næringseiendom, og ifølge IMF, tegn til overvurdering
- betydelig tapspotensiale ved prisfall i næringseiendom

FERD ETTER EVNE

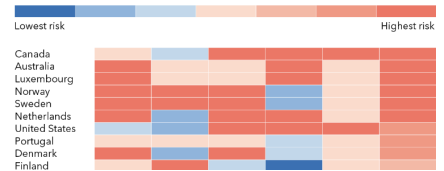
Marginer

Det burde være sjølsagt å ikke legge ut i farvatn og forhold som er mer krevende enn det båt og mannskap med gode marginer vil klare. Når vi vurderer værmelding, mannskap, båt og farvatn kan vi ikke bare analysere ut fra hvordan vi tror det vil forløpe. Vi må ta høyde for at noe helt uventa skjer, en må ha gode nok marginer til å tåle de uventa små uhell. Og de marginene blir veldig mye dårligere i stiv kuling enn i frisk bris

Vegard Heide, Kysten 3/2024

Housing market risk indicators

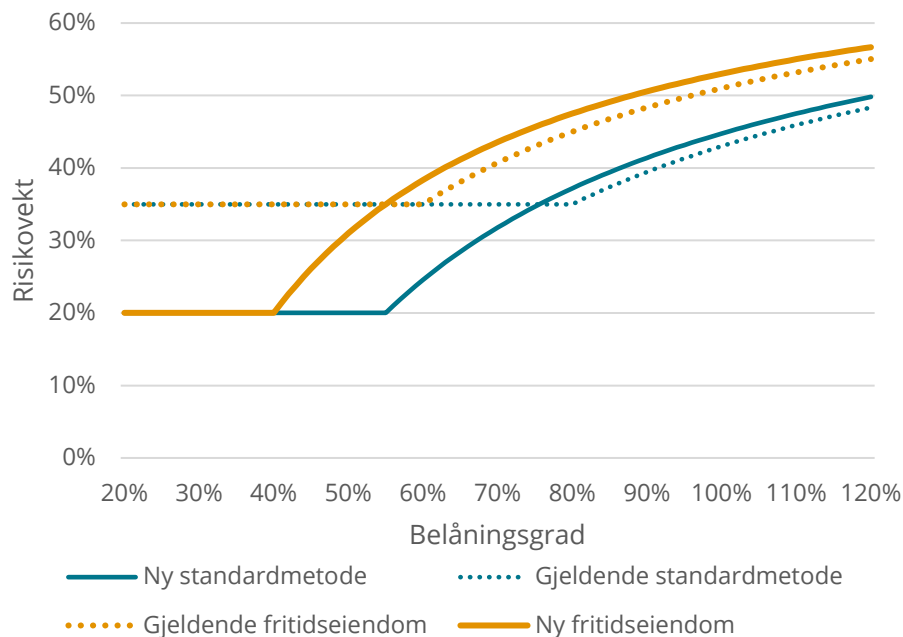
Economies with high household debt and more floating-rate loans have greater exposure to higher mortgage payments, with heightened risk of defaults.

IMF, Chart of the Week, 31. mai 2023

Artikkel 124 – utlån sikret med pant i boligeiendom

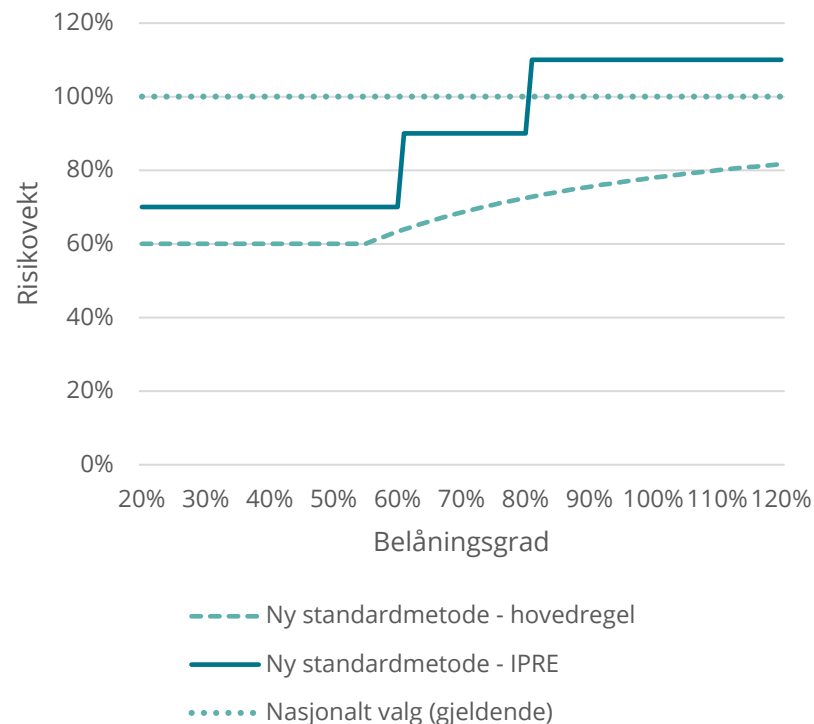
- Lån sikret med pant i bolig:
  - Ingen nasjonale tilpasninger foreslått.
  - Tilpasninger kan være aktuelt ved økende risiko.
- Lån sikret med pant i fritidseiendom:
  - Mer volatil og sårbart marked.
  - Forslag om å senke grensen for belåningsgrad til 40 prosent.
  - Lettelse for lån med belåningsgrad under 55 prosent, ellers liten økning.

Art. 124 – utlån sikret med pant i næringseiendom

- Majoriteten av norske næringseiendommer vil trolig kategoriseres som inntektsgenererende.
- Finanstilsynet foreslår at alle næringseiendoms lån risikovektes som eksponering mot inntektsgenererende næringseiendom. Tapshistorikk skal ikke hensyntas.
- Innebærer betydelig lettelse:
  - Gjennomsnittlig risikovekt for norske institusjoner endres til ca. 80 prosent*
  - Effekt på ren kjernekapitaldekning er ca. 0,8 pp.*

Artikkel 164 – LGD for massemarked

- Minimumsnivå for gjennomsnittlig LGD for boliglån (10 prosent) erstattes av et minimumsnivå (5 prosent) for enkeltutlån
  - ... som griper mer direkte inn bankenes modeller
- Nasjonale myndigheters *plikt* til å vurdere om nivåene er forsvarlige og *mulighet* til å stille strengere krav nasjonalt videreføres.
- Minimumsnivå på 5 prosent anses ikke tilstrekkelig til å oppnå forsvarlige LGD-nivåer i boliglånsporteføljene.
  - Økte minimumsnivåer bør graderes etter belåningsgrad, som gir økt kompleksitet.
- Finanstilsynets foreløpige vurdering: Oppfølging av bankenes nivåkalibrering, f.eks. med referanseformel for LGD (rundskriv 3/2021) er mer hensiktsmessig.

Artikkel 458

- Tiltak mot «makrorisiko eller systemrisiko identifisert på medlemsstatsplan» kan iverksettes for inntil to år av gangen.
- Gulv på risikovekter for utlån med sikkerhet i eiendom er et mulig tiltak.
- Tiltak som øker risikovekter inntil 25 prosent, krever ikke godkjenning fra EU/EFTA-organer.
- Tiltak kan gjøres gjeldende for utenlandske banker etter anerkjennelse fra hjemlandsmyndigheten.

2. Dersom den myndigheten som er fastsatt i samsvar med nr. 1, identifiserer endringer i intensiteten i makro- eller systemrisiko i finanssystemet som kan få alvorlige negative følger for finanssystemet og realøkonomien i en bestemt medlemsstat, og som ifølge denne myndigheten kan håndteres bedre med strengere nasjonale tiltak, skal den underrette Europaparlamentet, Rådet, Kommissjonen, ESRB og EBA

...d) Utkast til nasjonale tiltak for nasjonalt godkjente institusjoner eller en undergruppe av disse institusjonene med sikte på å begrense endringene i risikointensiteten, og om

- i. kravene til ansvarlig kapital i artikkel 92,
- ii. kravene til store eksponeringer i artikkel 392 og artikkel 395–403,
- iii. offentliggjøringskravene i artikkel 431–455,
- iv. risikovekter for håndtering av eiendelsbobler i bolig- og nærings-eiendomssektoren

...

e) En forklaring på hvorfor myndigheten som er fastsatt i samsvar med nr. 1, anser at utkastene til tiltak er hensiktsmessige og effektive og står i forhold til situasjonen som skal håndteres.

f) En vurdering av sannsynlig positiv eller negativ innvirkning på det indre marked av utkastene til tiltak, på grunnlag av opplysninger som den berørte medlemsstaten har tilgang til.

Oppdaterte nivåvurderinger – næringseiendom

- Minimumsnivå på 35 prosent er ikke tilstrekkelig til å ta høyde for risikoen i næringseiendomsmarkedet.
- Representative minimumsverdier for PD og LGD gir risikovekt på 45 prosent.
- Gulv på 45 prosent vil i liten grad binde for de norske IRB-bankene.
  - kan begrense reduksjoner for enkelte banker
  - vil innebære økte kapitalkrav for utenlandske banker (forutsatt fortsatt anerkjennelse fra hjemlandsmyndighet)

Oppdaterte nivåvurderinger – boliglån

- Gjeldende gulv er basert på gjennomsnittlige risikovekter i norske IRB-banker.
  - Bankenes modeller gir ikke nødvendigvis forsvarlige risikovekter.
  - Representative minimumsnivåer for PD og LGD gir risikovekt på 23–29 prosent.
- Boliglån er et standardisert produkt, underlagt krav til kredittvurderinger i utlånsforskriften, og kapitalkravet bør være på om lag samme nivå i IRB- og standardmetodebanker.
- Analyser fra Norges Bank tilsier nivåer på 20–30 prosent.
  - Risikoen i boligmarkedet tilsier minimumsnivå i midten av intervallet.
- Soliditet vs. risikosensitivitet
  - Bindende risikovektgulv svekker risikosensitiviteten ved at kapitalkravet «på marginen» blir uavhengig av målt risiko.
  - Bankene må ta høyde for større kapitalbehov bak et utlån enn det som framgår av målt risiko for det enkelte lånet.
  - I en avveining mellom soliditet og risikosensitivitet må soliditet veie tyngst.

Tidslinje – risikovekter for boliglån

1988	2007	2014	2020	2025
Basel I 50% (LTV < 80%) 100% (LTV > 80%)	Basel II: Standard-/IRB -metode	Basel III LGD-gulv (dept.) modellkalibreringskrav (FT)	Art. 458-tiltak	Basel III slutføres
	Standardmetoden 35% (LTV < 80%) 75% (LTV > 80%)			20% (LTV < 55%) 75% (LTV > 55%)
	IRB-metoden			
	modellbasert 3% - 40% per klasse, 10% - 15% porteføljesnitt	7% - 50% per klasse, 18% - 25% porteføljesnitt		
	tilleggskrav (47,5%→) 40% "på marginen" ("Basel I-gulv" i kraft til 2019)		20% porteføljesnitt	25% porteføljesnitt (forslag)

Oppsummering